

Avrupa'daki Bağcılık Faaliyetlerinde Biyolojik Çeşitliliğin Korunması için Ortaklık

Biyolojik Çeşitlilik Kontrolü Bağcılar için Mülakat Rehberi

Telif hakkı

Bu belge, Avrupa'daki Bağcılıkta Biyoçeşitlilik Koruması için Ortaklık projesi ortakları tarafından hazırlanmıştır ve herhangi bir kişi tarafından ücretsiz olarak indirilebilir ve kullanılabilir.

Ortaklığın yeleri: Bodensee-Stiftung | Global Nature Fund | ECOVIN | Fundaci3n Global Nature | La Uni3 de Llauradors | Quercus Associan Nacional de Conservan da Natureza | ADVID - Associao para o Desenvolvimento da Viticultura Duriense | Rapunzel Organik tarmi ürünleri ve Gıda Tic. Ltd. Sti.

Ancak, bu belge aşağıdaki lisansa tabidir:

Ayrı-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası (CC BY-NC-SA, <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.tr>):

Paylaşırken veya uyarlarken, projeye ya da ortaklığın tüm üyelerine atıfta bulunmanız gerekir.

Bu belgedeki g3rntler ve logolar CC-BY-NC-SA lisansına tabi değildir. Logolar ilgili kuruluşun mülkiyetindedir, resimler resim kredilerinde isimlendirilen kişi / enstitülere aittir.

Preliminary note

1. Bu anket, bağcılarla bireysel eğitim için güvenilir bir rehberdir. Bu anketi derleyebilmek için birçok referansa danışılmıştır. Bunlar arasında tarım kuruluşlarının kriterleri, üzüm bağlarındaki biyolojik çeşitlilik çalışmaları, bağcılıkta kaynak verimliliği kriterleri ve Küresel Doğa Fonu ve Lake Constance Kuruluşunun “Şirketler için Biyolojik Çeşitlilik Kontrolü” yer almaktadır.
2. Bizim ifademizle “biyolojik çeşitlilik” şu anlama gelmektedir:
 - hayvan ve bitki türlerinin ve diğer organizmaların çeşitliliği,
 - yaşam alanları ve ekosistemlerin çeşitliliği ve,
 - Yetiştirilen tür, çeşit ve soyların çeşitliliğini içeren genetik çeşitlilik.

Bu yüzden bu yaklaşım türlerin ve yaşam alanlarının korunmasını ve ayrıca örneğin küresel ısınma, hava nitratlaşması veya aşırı tarımın neden olduğu etkileri de içermektedir. İnsan aktivitelerinin etkileri biyolojik çeşitliliği birçok yönden etkilemektedir ve etkiler yalnızca doğrudan etkilerle sınırlı değildir. Bu yüzden, biyolojik çeşitlilik kaybını durdurabilmek için doğrudan ve dolaylı faktörleri dikkate almalıyız.

3. Bu eğitim materyali, bağcıları yaptıkları işlerin biyolojik çeşitlilik üzerinde neden olduğu etkiler hakkında eğitmeye yaramaktadır. Bağcılar, çiftlikteki biyolojik çeşitliliğin durumu hakkında bir genel açıklamaya sahip olacaklardır. Buna dayanarak, eğitmen ve eğitilen çiftçiler, çiftliklerdeki biyolojik çeşitliliğin korunması için gerekli önlemleri içeren bir “Bireysel Biyolojik Çeşitlilik Eğitimi Konsepti” geliştireceklerdir.

Üzüm bağlarındaki yapıları değerlendirmek için, tarım alanlarının havadan çekilmiş güncel resimleri çok kullanışlıdır.

İletişim Bilgileri

Şirketin Adı:	Bağlantı kurulacak kişi:
Adres:	Şirketteki rolü:
Telefon:	E-mail:

İş Bilgileri

- İşiniz:
 - Profesyonel Üzüm üreticisi
 - Ek veya hobi üzüm işletmesi
- Çiftlikte çalışan personel sayısı: _____
- Çiftliğinizin kapladığı tarım arazisi kaç hektardır:
 - Toplamda? _____ ha
 - Tarım arazisi olarak? _____ ha
- Ne tür bir üretime odaklandınız?
 - Bağcılık
 - Diğer, lütfen belirtiniz:
 - ha
 - ha
- Sahibi olduğunuz veya kiralık arazi miktarı (% veya ha) _____
- Üretim konseptiniz nedir?
 - Geleneksel
 - Entegre
 - Organik
- Üzümlerinizi bir standart veya etikete göre yetiştiriyor musunuz?
 - Hayır
 - Evet, hangisi belirtiniz? _____
- Müşterileriniz biyolojik çeşitlilik idaresi için spesifik taleplerde bulunuyor mu? (örneğin: Delinat, Peter Riegel) Hayır Evet, hangisi belirtiniz?: _____

9. Diğer çiftliklerden gelen üzümleri işliyor musunuz? % olarak oranı? Bu üzümler nerede yetişiyor? _____

10. Gelecek yıllarda şirketiniz için hangi gelişmeleri yapmayı planlıyorsunuz? (alan ve/veya miktar açısından daha az, sabit, daha fazla)

Genel Özellikler

1. Rakım: _____ a.s.l.
2. Ortalama Yıllık Yağış: _____ mm
3. Dik eğim: _____ %
4. Toprak Türleri: _____

Diğer gelirler:

- Tatil Konaklaması – Yıllık bazlı konuk/gece? _____
- Yeme-içme hizmeti/Restoran
- Çiftlik Ürünleri Satış Marketi
- Bağ Turizmi/Ekolojik Turizm

Bölüm 1: İşletmedeki Biyolojik eşitlilik

1. Biyolojik eşitlilik işletmeniz için önemli bir iş ve/veya çevresel odak noktası mı?
2. Herhangi bir çevresel yönetim sistemi uyguluyor musunuz (EMAS, ISO 14001)? Eğer uyguluyorsanız, hangi biyolojik çeşitlilik göstergelerini bildirdiniz?
3. Yıllık yönetim planınıza biyolojik çeşitlilik hedefleri koyuyor musunuz?
4. Aktivitelerinizin biyolojik çeşitlilik üzerindeki olası olumsuz etkilerini tanımlıyor musunuz? Olumsuz etkileri önlemek veya en aza indirmek için çalışma yürütüyor musunuz?
5. Biyolojik eşitlilik kaybı bağlamında hangi fırsatları ve riskleri görüyorsunuz?
6. Hizmet sağlayıcılarınız ve tedarikçilerinizin biyolojik çeşitlilik üzerindeki olası etkilerini kontrol ediyor musunuz?
7. Biyolojik eşitlilik yönetiminizi geliştirmek için hangi bilgi/destek/araçlara ihtiyaç duyuyorsunuz? Örnek: el ilanları, teknik kılavuzlar/çizelgeler, tanımlama için rehberler

Bölüm 2: Üzüm bağlarındaki yetiştirme ve üretim süreci

Üzüm bağı yetiştirme/üzüm türleri

1. Kaç farklı türde üzüm yetiştiriyorsunuz? _____

Lütfen temel türleri ve bunların seviyelerini belirtiniz (ha veya %):

2. Geleneksel veya ender üzüm türleri yetiştiriyor musunuz veya yetiştirmeyi planlıyor musunuz?

Yerel/geleneksel (uzun süredir bölgede tipik olan): _____

Ender (başka bir yerde çok az yetiştirilen): _____

3. Mantarlara dirençli türleri yetiştiriyor musunuz (PIWI'lar) (ha)?

4. Peyzaj içerisindeki tarım arazilerinin dağılımı:

Parsel sayısı _____

En küçük parsel _____ ha

En büyük parsel _____ ha

Ortalama boyut _____ ha

5. Hektar başına ne kadar üzüm hasadı yapıyorsunuz? _____

6. Bu verimle kaç hektolitreye üretim yapıyorsunuz? _____

7. Kafesleme için hangi materyalleri kullanıyorsunuz (ahşap direk, çelik)?

8. Tarımsal çevre programlarından (AEP'ler) yardım alıyor musunuz? Alıyorsanız, hangi bölgeler için ve ne kadar süredir?

Üzüm bağlarının toprak örtüsü

1. Lütfen üzüm bağlarınızdaki toprak örtüsü idarenizi açıklayınız:

a.) Bitki örtüsü

Toprak örtüsü yok _____ ha

Doğal _____ ha

Ekilmiş _____ ha

- ❖ Eğer kullanıyorsanız, hangi tohum/tohum karışımlarını kullanıyorsunuz? Yalnızca işlevsel mi (örnek: çimen, baklagiller) yada biyolojik çeşitlilik öğelerine sahip mi (örnek: çiçekler, yabancı otlar)?
- ❖ Eğer kullanıyorsanız, yıllık yada çok yıllık karışımlar mı kullanıyorsunuz?
- ❖ Eğer doğal ise, toprak örtünüzün kaç farklı bitki türüne sahip olduğunu biliyor musunuz?

Biliyorsanız, lütfen en sık görülen türleri belirtiniz:

b). Süre

Kalıcı _____ ha

Mevsimsel _____ ha - bir yılda kaç ay? _____

c). Üzüm bağı içerisinde toprak örtüsüne sahip bölge

Toplam

Kısmi

Eğer kısmi ise, lütfen kaç sırada bir olduğunu belirtiniz (örnek: her iki sırada bir, her üç sırada bir):

2. Toprak örtüsündeki biyolojik çeşitliliği güçlendirmek için bir önlem olarak yeniden tohumlama yöntemini kullanıyor musunuz?

3. Asma sıraları altındaki alanları nasıl değerlendiriyorsunuz?

4. Sürülmemiş arazide toprak örtüsü var mı? Doğal bitki örtüsü veya tohum karışımı?

5. Yıllardır başvurduğunuz toprak örtüsü uygulamasını açıklayınız:

- Malçlama
- Kesme/biçme
- Yuvarlama

İşlem her bir sırada mı yoksa iki sırada bir mi uygulanıyor? _____

Toprak örtüsü hangi sıklıkla işleniyor? _____

6. Kesme kararı almadan önce, toprak örtüsünün fenolojisini göz önünde bulunduruyor musunuz? (tohumlarının yayılmasını sağlamak adına çiçeklenme ve toprak oluşumu ihtiyacı)

7. Üzerinde çalıştıktan sonra toprak örtüsünün yüksekliği nedir?

8. Fauna üzerindeki olumsuz etkileri azaltmak için bulutlu/yağmurlu günlerde sabah erken ve akşamüstü geç saatlerde toprak örtüsü idaresinde bulunuyor musunuz?

9. Toprak örtüsünün varlığını güçlendirmek adına herhangi bir ek eylemde bulunuyor musunuz?

10. Geliştirme amaçlı fikirler/planlar/potansiyeller?

Toprağın Sürülmesi

1. Hangi tür toprak sürme işlemi uyguluyorsunuz? (yalnızca yüzeysel gevşetme, sürme/ufalama (toprağı alt-üst ederek çevirmek veya çevirmemek))

2. Ne zaman ve kaç kere?

3. Toprak Ekim ve Mart arasında mı sürülüyor?

4. Yıllardır tüm uygulamalar (sürme, bitki koruma, gübreleme, vb.) dâhilinde traktörlerle üzüm bağlarına kaç kere girdiniz?

5. Toprak yapısını korumak ve toprağın sıkışmasını engellemek adına belirli teknikler kullanıldı mı?

5. Geliştirme amaçlı fikirler/planlar/potansiyeller?

Gübreleme İdaresi

1. Hangi tür gübreler kullanıyorsunuz?
 - Organik gübreler ve/veya bitki artığı kaynaklı gübre
 - Ticari organik gübreler
 - Mineral gübreler ve/veya kalsiyum karbonat
2. Bitkilere yıllık kaç kg'lık N/ha uygulanmıştır? _____
3. Son üç yıl içerisinde bitkilere kaç kg'lık N/ha uygulanmıştır? (toplamda)? _____
4. Üzüm bağları ne zaman gübrenmektedir?
5. Bitkilerin gübre ihtiyacını nasıl tanımlıyorsunuz?
6. Yapraklar ve bitkileri güçlendirmek için ek gübreleme yapıyor musunuz?
7. Toprak analizlerini ne sıklıkla gerçekleştiriyorsunuz? _____
8. Geliştirme amaçlı fikirler/planlar/potansiyeller?

Böcek ve hastalık idaresi

Böcek ilacı/bitki koruma maddeleri

1. Lütfen üzüm bağınızda mevcut olan ana böcekleri/hastalıkları belirtiniz:

2. Aşağıdaki kategoriler içerisinde hangi önlemleri alıyorsunuz?

Önleme (örnek: türler, üzüm bağının konumu, sıralar arasında yeterli alan):

İzleme ve gözleme (rnek: ekici tuzaklar):

Müdahale:

	Aktif içerik	Uygulama zamanları	kg/ha	Ne sıklıkla?
Bitki ldrcler				
Mantar ldrcler				
Böcek ldrcler				
Diğerleri				

- Ortalama bakır miktarı nedir? _____ kg/ha
- Ortalama sülfür miktarı nedir? _____ kg/ha
- İşlemlerinizin komşu mahsullere veya korunmuş bölgelere etkisini nasıl en az seviyeye indiriyorsunuz? (sınır, it, tampon şeritler vb.)
- Ek II EU-DVO 889/2008'e göre bakteri hazırlıkları kullanıyor musunuz?
- Fare ve diğer kemirgenlerle nasıl mücadele ediyorsunuz? _____
- Geliştirme amaçlı fikirler/planlar/potansiyeller?

Bölüm 3: Üzüm bağlarındaki ekolojik altyapılar, ekolojik telafi bölgeleri

Hedef: Tüm üzüm bağları içerisinde mümkün olduğunca çok ekolojik altyapıya sahip olma. Tarım arazilerinin havadan çekilmiş görüntüleri, anketin bu bölümü için temel oluşturmaktadır.

1. Tarım/bağcılık için kullanılmayan bölge veya araziye sahip misiniz?

Mülkünüz/çiftliğiniz üzerinde bu tür alanların miktarı nedir? _____

2. Üzüm bağları içerisinde bu bölgelerin düzenlenmesi ne durumdadır? (tüm parseller üzerinde eşit olarak dağıtılmış/yalnızca bazı parseller ekolojik yapılara veya bölgelere sahiptir)

3. Çiftlik üzerinde hangi doğal yapıları öğeler bulunmaktadır? Bir sayıya sahipseniz, lütfen miktarını belirtiniz:

☐ Doğal bitki örtüsüne sahip eğim, sürülmemiş alan, toprak dolgu	☐ Orman kenarları
☐ Çiçek şeritleri	☐ Ağaç hattı, bulvar
☐ Nadas arazi	☐ Tekil ağaçlar
☐ Çitler, çalılıklar ve korular	☐ Üzüm bağı kulübeleri
☐ Kuru duvar/taş duvar/boşluk yığını	☐ Su öğeleri (hendek, akarsu, ark)
☐ Toprak veya çimenli yol	☐ Nehir kıyısı galerisi
☐ Diğerleri: _____	

4. Yoğun olarak kullanılan bölgelere sahip misiniz?

☐ Koruma yönetimi anlaşılabilir ekilebilir arazi (bataklık alanlar)	_____ ha
☐ Gübreleme ve böcek idaresi yapılmayan arazi ve otlak	_____ ha
☐ Yabani ot ve çiçeklerin bulunduğu dönüşlü ayrılmış ve nadas araziler	_____ ha
☐ Çöp bitkisi bölgeleri	_____ ha
☐ Çayır meyveligi	_____ ha
☐ Yıllık en fazla iki ot kesimi yapılan otlak	_____ ha
☐ Otlatma için kullanılmayan idaresiz kenar ve şeritler	_____ ha
☐ Diğerleri: _____	_____ ha

5. Tarım arazinizin bir bölümü ayrılmış alan mı? _____ ha

Eğer öyleyse, bu bölgeleri nasıl idare ediyorsunuz (örnek: yer değiştirmeyi engellemek için yılda bir kere biçme)?

Bu tür bölgelerin mevcut durumu nedir?

- Orman
- Çalılık
- Nadas alan
- Diğerleri

6. Çiftliğinizde biyolojik çeşitlilik gözetimi yapılıyor mu (türlerin tanımlanması ve sayılması)?

7. Çiftliğinizdeki ender türler hakkında hiçbir bilgi var mı? Tür listeleri? Üzüm bağlarında tehdit altında olan veya karakteristik türler var mı?

8. Çiftliğinizdeki türleri desteklemek için hiçbir türe özel önlem alıyor musunuz?

9. İstilacı türlere ilişkin herhangi bir sorun var mı? Bunlarla nasıl başa çıkıyorsunuz?

10. Doğal bir rezerv, koruma bölgesi veya yüksek biyolojik çeşitliliğe sahip diğer alanlar içerisinde kalan veya sınır komşusu olunan üzüm bağları var mı?

10.1. Eğer varsa, lütfen hangi türler olduğunu belirtiniz (Natura2000, park, vb.)

10.2. Bu bölgelerin çevreleri üzüm bağlarının yetiştirilmesinde dikkate alınıyor mu?

10.3. Üzüm bağlarınızda herhangi bir biyolojik çeşitlilik koruma önlemi uyguluyor musunuz, onun özelliklerini dikkate alıyor musunuz?

10.4. Eğer cevabınız evetse, örnekler veriniz

11. Ekolojik yapıları geliştirmek ve katkıda bulunmak için bir potansiyel görüyor musunuz?

Bölüm 4: Hasat

1. Üzümleri nasıl hasat ediyorsunuz? Mekanik olarak Manüel olarak
2. Makine, ekipman, boru, tank vb. şeyleri satın alırken üretim, menşee ve enerji tüketimlerine dikkat ediyor musunuz?

Bölüm 5: Enerji/su/atık idaresi

Güç tüketimi

1. Özel ve işyeri elektrik enerjisi tüketimini takip ediyor musunuz?
2. Güç tüketimini azaltmak için herhangi bir potansiyel var mı?
3. Yenilenebilir enerjileri üretiyor ve/veya kullanıyor musunuz?
4. Sulama için enerji kullanıyor musunuz? Kullanıyorsanız, enerji tüketimini azaltmak için hiçbir sisteminiz var mı (örnek: güç düzenleyici)?

Su tüketimi

1. Özel ve işyeri su tüketimini takip ediyor musunuz?
2. Ediyorsanız, lütfen su tüketiminizi belirtiniz
Toplam _____ m³
Sulama/yetiştirme için _____ m³
İşleme için _____ m³
3. Üzüm bağlarınızı nasıl suluyorsunuz?
 Damla sulama Sulama Diğer
4. Sulamayı ayarlamak için hiçbir karar-desteği aracına sahip misiniz (tensiometrik sondalar, alana özel çalışmalar, meteoroloji istasyonları vb.)?
5. Sulama şeridi arazide ne kadar süre gidiyor? Eski sulama şeridini nasıl idare ediyorsunuz?

6. Su dökülmelerini saptamak üzere sulama sistemini sıklıkla kontrol ediyor musunuz?
7. Sulamayı günün hangi saatinde yapıyorsunuz?
8. Kuyu veya yüzey suyu kullanıyor musunuz? _____
9. Bölgede su kıtlığı var mı ve/veya yeraltı suyunda herhangi bir seviye düşüşü belirtisi var mı?

Atık İdaresi

1. Atıklarınızı ne yapıyorsunuz? (artık atık, organik atık, paketlenme, sentetik materyaller, kağıt, karton, karton paketlenme, cam, kalas, mineral atık, metal, lastik, şişe mantarı, özel atık)
2. Atıklarınızı herhangi bir şekilde ayırıyor, tekrar yararlanıyor veya geri dönüştürüyor musunuz?

Bölüm 6: Üzüm arazilerinin çevreleri

1. Ziyaretçiler, üzüm arazilerinin çevresinde biyolojik çeşitliliğe ilişkin aktivitelerinizi deneyimliyor mu?
2. Üzüm arazilerinizde ve etrafında şunlara sahip misiniz:
 - Doğal yaprak döken ağaç veya çalılar
 - Doğal olarak çiçeklenen bitkiler, otlarla bahçe kulübeleri/bahçeler
 - Meyve ağaçları, meyvelikler...
 - Kuru duvarlar (ham doğal taşlı cepheler dahil)
 - Yabani otların geliştiği asfaltsız bahçeler
 - Kuşlar, yarasalar ve yabani arılar için yuvalama yardımı ve su tedariki
 - Yeşil çatılar
 - Diğerleri:.....
3. İnşaat planlanıyor mu?

Planlanıyorsa, ekolojik olarak önemli yaşam alanlarının korunması dikkate alınıyor mu?

Planlanıyorsa, ekolojik normlar dikkate alınıyor mu?

Ek Bilgiler

Basım Bilgisi

Bu mülakat rehberi, “Avrupa’daki Bağcılık Faaliyetlerinde Biyolojik Çeşitliliğin Korunması için Ortaklık” projesi bünyesinde geliştirilen biyolojik bir eğitim modülü olan Biyolojik Çeşitlilik Kontrolünün parçasıdır.

Proje Ortakları

Almanya

Lake Constance Foundation

Dr. Kerstin Fröhle

Kerstin.froehle@bodensee-stiftung.org

Global Nature Fund

Dr. Thomas Schaefer

schaefer@globalnature.org

Ecovin - Federal Association of Organic Viticulture

Ralph Dejas

r.dejas@ecovin.de

İspanya

Fundación Global Nature

Ernesto Aguirre y Jordi Domingo

eaquirre@fundacionglobalnature.org

jdomingo@fundacionglobalnature.org

İspanya

La Unió

José Castro León

jcastro@launio.org

Portekiz

Quercus

Paula Lopes da Silva

paulasilva@quercus.pt

ADVID – Associação para o Desenvolvimento da Viticultura Duriense

Cristina Carlos

cristina.carlos@advid.pt

Türkiye

Rapunzel Organik Tarım Ürünleri

Sahin Ince & Emrah Dagdeviren

sahin.ince@rapunzel.com.tr

emrah.dagedeviren@rapunzel.tr

Resimlerin Sahibi:

Thomas Schaefer (GNF)

Finansman:

Eş - finansmanı Avrupa Birliği Erasmus+ Programı kapsamında sağlamıştır

“Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Bu yayın yazarın görüşlerini belirtir. Birliğin, burada kullanılan bilgiler için herhangi bir sorumluluğu yoktur.”
Proje numarası: 2015-1-DE02-KA202-002387